

Retningslinjer for hydrologiske undersøkelser

Retningslinje for kartlegging av is på innsjøer og fjorder

Vedtatt: 12.02.24

Utarbeidet av: NVE

1. Formål

Denne retningslinjen skal sikre at iskart for innsjøer og fjorder tegnes etter standardiserte metoder, og at kravene til leveranse og nøyaktighet tilfredsstilles uavhengig av hvem som har samlet inn data.

2. Omfang

Retningslinjen gjelder for kartlegging av is på innsjøer og fjorder.

3. Ansvar og myndighet

NVE er nasjonal faginstitusjon for hydrologi og tilsynsmyndighet for vassdragsanlegg. Dette innebærer at NVE kan pålegge konsesjonshavere å gjøre hydrologiske undersøkelser. Den som er pålagt å gjøre hydrologiske undersøkelser, har ansvaret for at målingene blir utført på en tilfredsstillende måte, og at datakvaliteten er tilstrekkelig. For å sikre at de hydrologiske undersøkelsene gjøres likt, har NVE laget retningslinjer og veiledere om hvordan slike undersøkelser skal gjennomføres og rapporteres. NVE fører tilsyn med at den som er pålagt å gjøre hydrologiske undersøkelser, faktisk utfører undersøkelsene, og at de innrapporterte dataene har tilstrekkelig kvalitet og tilfredsstiller NVEs retningslinjer.

4. Iskartlegging

4.1 Grunnlagsmateriale

Kartene tegnes på grunnlagskart fra NVE. Kartene har en merknadsrubrikk, og aktuelle symboler er påtegnet. Disse symbolene skal brukes når iskartene tegnes (figur 1). Symbolene kan variere noe, ut fra behovene i de ulike områdene.

4.2 Tegning av iskart

Det første iskartet tegnes når den første isdannelsen observeres. Eksempler på typer is er strandis (landis) og drivis.

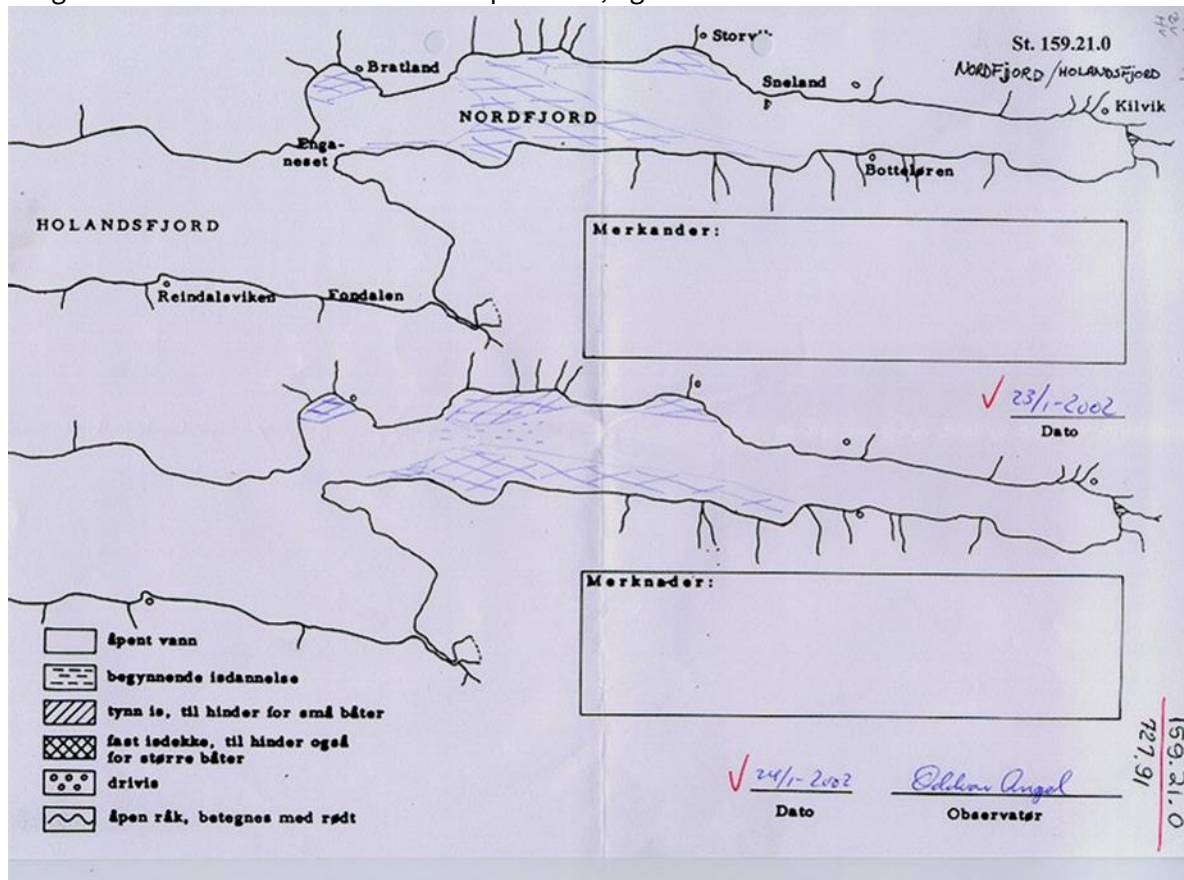
På kartskissen inntegnes isforholdene på måledagen så langt det er siktbart eller undersøkt. Særlig viktig er det at isobservatøren angir:

- isens utbredelse (isgrense)
- eventuelle områder som ikke er observert
- eventuell båttrafikk (noteres i merknadsrubrikken)
- eventuell kjennskap til istykkelsen
- andre forhold som antas å ha betydning for isforholdene, for eksempel vindforhold, noteres på kartet

Nye iskart tegnes så snart det er blitt vesentlige endringer i isforholdene. Råker, betydelige sprekker, og vann på isen merkes av på kartet.

Hvis det er en lengre periode med uendrede forhold, noteres dette i merknadsrubrikken.
 Eksempel: «Ingen forandring i forholdene i perioden 1. februar til 2. mars.»

Det tegnes minst ett iskart hver måned i isperioden, og de sendes inn ved hvert månedsskifte.

Figur 1 Eksempel på tegning av iskart på en fjord, her Nordfjord ved Svartisen.

Datoen for helt isfri innsjø/fjord noteres i merknadsrubrikken.

Isforholdene skal noteres så fullstendig at man kan følge utviklingen av isdekket fra isleggingen, gjennom hele vinteren og til innsjøen/fjorden igjen er isfri.

Observatøren bedømmer om isen skal betegnes som gangbar eller ikke. Det er ikke meningen at dette skal testes ved å gå på isen!

4.3 Kontroll av data

NVE sjekker at kartet er forståelig og i samsvar med hva som kan forventes fra vinterens vær.

5. Innrapportering til NVE

Iskartene sendes til hydrologisk avdeling på e-post hydrology@nve.no eller per post til *Hydrologisk avd., PB 5091 Majorstua, 0301 Oslo*. Iskartene lagres i NVE sitt arkiv og i www.regobs.no. De blir da også synlige på www.iskart.no.

6. Lurer du på noe?

Forespørsler om faglig rådgivning og spørsmål om datainnsending sendes til hydrologisk avdeling på e-post hydrology@nve.no.

Spørsmål knyttet til det aktuelle pålegget om hydrologiske undersøkelser sendes til seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg (TBMV) ved avdeling for tilsyn og beredskap på e-post nve@nve.no.